

UDSATHED FOR VOLD OG ANDRE FORMER FOR KRIMINALITET

Offerundersøgelserne 2005-2017. Hovedtal.

Af

**Anne-Julie Boesen Pedersen,
Britta Kyvsgaard og Flemming Balvig**

Februar 2018

**Justitsministeriet * Københavns Universitet
Det Kriminalpræventive Råd * Rigspolitiet**

1. Indledning

I denne rapport opsummeres resultater vedrørende de seneste 13 års offerundersøgelser, og de overordnede udviklingstendenser for perioden 2005-2017 beskrives. Analyserne er foreløbige og vil i en senere rapport blive uddybet og kommenteret yderligere.

I rapporten belyses udsathed for tyveri – herunder også indbrud – vold og hærværk. Desuden indeholder rapporten et afsnit om den samlede kriminalitetsudvikling, hvor udsathed for de tre nævnte kriminalitetsformer betragtes samlet. Derimod belyses i denne foreløbige rapport ikke udsathed for tvangssamleje, da kun meget få svarpersoner på årsbasis angiver at have været udsat for dette. Det betyder, at det statistisk set ikke er meningsfuldt at opgøre udviklingen i udsathed for denne kriminalitetstype pr. år. I rapportens sidste afsnit belyses befolkningens angst for personligt at blive udsat for kriminalitet samt den generelle bekymring for kriminalitet i samfundet.

Offerundersøgelsen er finansieret af Det Kriminalpræventive Råd, Justitsministeriet og Rigspolitiet og er gennemført i et samarbejde med Københavns Universitet.

1.1 Undersøgelsens data og metode

Offerundersøgelsen er gennemført som et led i Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser. Omnibusundersøgelser er interviewundersøgelser, hvor der samles flere emner i ét interview. De personer, der er omfattet af omnibusundersøgelsen, udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register, således at de udgør et tilsigtet repræsentativt udsnit af befolkningen på 16-74 år.

I hvert af årene fra 2005-2015 er der cirka 18.000 personer, der er blevet anmodet om at deltage i undersøgelsen, mens nettostikprøven i 2016 og 2017 er lidt større. Således udgøres nettostikprøven i 2017 af 21.169 personer, jf. tabel 1. I 2017 er antallet af gennemførte interview 11.710 hvilket giver en svarprocent på 55. Der ses en tendens til en faldende svarprocent i den senere del af den undersøgte periode.

Danmarks Statistik har udarbejdet en personvægt for hver af de interviewede for hermed at tage højde for eventuelle skævheder i datamaterialet. Frem til juli 2007 var vægten baseret på oplysninger om personernes køn, alder, husstandstype, region (3 områder) og boligens art. Den vægtning blev derefter ændret, ikke mindst med henblik på i højere grad at kunne tage højde for det bortfald, der er forårsaget af, at personer kan vælge generelt ikke at deltage i undersøgelser, jf. den såkaldte forskerbeskyttelsesordning. De nye vægte, som Danmarks Statistik har udarbejdet siden august 2007, er baseret på oplysninger om personernes køn, alder, familietype, uddannelse, socioøkonomisk placering, region, etnicitet, bolig i etagebyggeri eller ej, samt evt. flytning efter indførelse af mulighed for forskerbeskyttelse.¹

¹ For en mere detaljeret gennemgang af undersøgelsens data og metode herunder årsager til bortfald og vægtning af data se rapporten: Pedersen et. al 2017: ”Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2016”.

Table 1: Stikprøvestørrelse, antal gennemførte interviews og svarprocent fordelt efter år, 2005-2017.

	Nettostikprøve	Antal interview	Svarprocent
2005	18.238	11.668	64 %
2006	17.996	11.588	64 %
2007	17.796	11.653	65 %
2008	17.947	11.716	65 %
2009	18.268	11.521	63 %
2010	18.442	11.585	63 %
2011	18.185	11.745	65 %
2012	18.251	11.568	63 %
2013	17.750	10.446	59 %
2014	18.910	11.441	61 %
2015	18.845	11.492	61 %
2016	20.441	12.162	59 %
2017	21.169	11.710	55 %
2005-2017	242.238	150.295	62 %

2. Tyveri

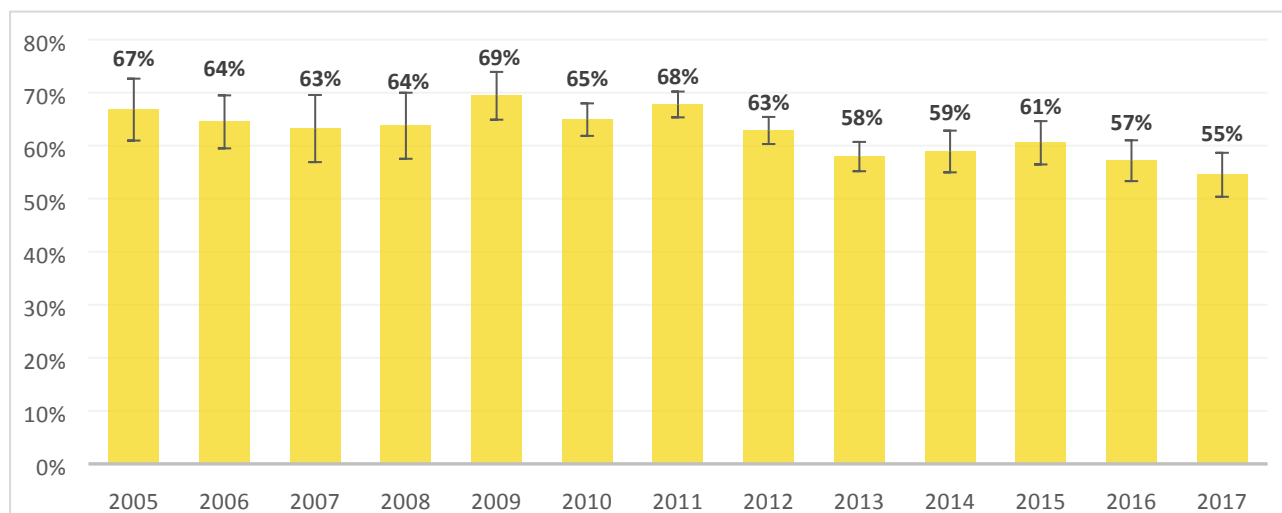
Tabel 2 viser udviklingen i procentandelen af de 16-74-årige, der har oplevet at være udsat for tyveri inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet. I tabellen angives endvidere statistiske sikkerhedsintervaller. Andelen, der har været udsat for tyveri, udviser en svagt faldende tendens over årene. Blandt de udspurgte i 2017 var andelen på 10 pct., hvilket svarer til mellem 380.000 og 445.000 ofre. Denne andel er signifikant lavere end andelen for det forudgående år samt for perioden som helhed.

Tabel 2. Ofre for tyveri, 2005-2017, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøve
2005	13 %	(11,4-14,3)	507.000	(448.000-566.000)	237
2006	12 %	(11,1-13,6)	489.000	(441.000-537.000)	329
2007	11 %	(9,8-12,6)	446.000	(391.000-502.000)	222
2008	12 %	(10,3-13,2)	474.000	(416.000-532.000)	210
2009	11 %	(9,6-11,6)	431.000	(391.000-470.000)	377
2010	12 %	(11,2-12,6)	485.000	(456.000- 515.000)	893
2011	12 %	(11,5-12,7)	498.000	(474.000-522.000)	1366
2012	12 %	(11,3-12,5)	492.000	(466.000-518.000)	1285
2013	11 %	(10,1-11,4)	447.000	(422.000-472.000)	1151
2014	10 %	(9,6-11,2)	431.000	(400.000-465.000)	573
2015	10 %	(8,8-10,3)	406.000	(373.000-438.000)	534
2016	11 %	(10,0-11,6)	453.000	(423.000-490.000)	595
2017	10 %	(9,0-10,5)	411.000	(380.000-445.000)	542

Anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri udviser en faldende tendens de seneste år, jf. figur 1. Blandt de udspurgte i 2017 var det 55 pct. af tyveriofrene, der havde anmeldt forholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kundskab om forholdet på anden måde end via anmeldelse. Denne andel er ikke signifikant forskellig fra andelen i 2016, men er signifikant lavere end andelen for perioden fra 2005-2016 samlet set.

Figur 1. Pct. ofre for tyveri der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kundskab om forholdet på anden vis end via anmeldelse, 2005-2017, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

2.1 Indbrud

Siden 2012 er de 16-74-åriges udsathed for indbrud² undersøgt særskilt. Hovedtallene for udviklingen i indbrudstyverier er anført i tabel 3. I 2017 var det 2,9 pct., der havde oplevet sig udsat for indbrud, hvilket svarer til mellem 106.000 og 144.000 ofre. Denne andel er ikke signifikant forskellig fra andelen i de øvrige år.

Tabel 3. Ofre for indbrud i alderen, 2012-2017, andel og estimeret antal.

	Andel udsatte	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøven
2012	3,1 %	(2,8 % - 3,4 %)	127.000	(114.000-140.000)	365
2013	2,8 %	(2,5 % - 3,1 %)	118.000	(105.000-131.000)	340
2014	3,5 %	(3,1 % - 4,0 %)	147.000	(127.000-166.000)	212
2015	3,0 %	(2,5 % - 3,4 %)	128.000	(107.000-144.000)	182
2016	3,6 %	(3,1 % - 4,0 %)	149.000	(130.000-170.000)	204
2017	2,9 %	(2,5 % - 3,4 %)	126.000	(106.000-144.000)	178

Anmeldelsestilbøjeligheden ved indbrud er betydeligt højere, end tilfældet er for tyveri generelt. Af tabel 4 fremgår det således, at 84 pct. af de fuldbyrdede indbrud i 2017 var blevet anmeldt til politiet. Selv når der alene er tale om et indbrudsforsøg, anmeldes det i mere end halvdelen af tilfældene. Fra 2014 til 2017 er der ikke sket nogen statistisk signifikant ændring i tilbøjeligheden til at anmelde indbrudstyveri.

Tabel 4. Anmeldelsesprocent fordelt efter indbrud og indbrudsforsøg, 2014-2017, pct.³

	2014	2015	2016	2017
Procent af indbrud anmeldt til politiet	91 %	88 %	87 %	84 %
Procent af indbrudsforsøg meldt til politiet	63 %	58 %	50 %	58 %
Procent af alle indbrud og indbrudsforsøg meldt til politiet.	83 %	81 %	78 %	79 %

² Ved indbrud forstås, at gerningspersonen uden tilladelse forsøger at opnå eller opnår adgang til privat hjem med henblik på tyveri. Andre tyverier fra hjemmet eller tyveri fra eksempelvis garager, parkerede biler, lofts- eller kælderrum, sommerhuse o.l. er ikke omfattet af denne definition af indbrud.

³ Data for 2012 og 2013 er ikke inkluderet i tabellen, da det i disse år ikke var muligt at skelne mellem indbrudsforsøg og fuldbyrdede indbrud.

3. Hærværk

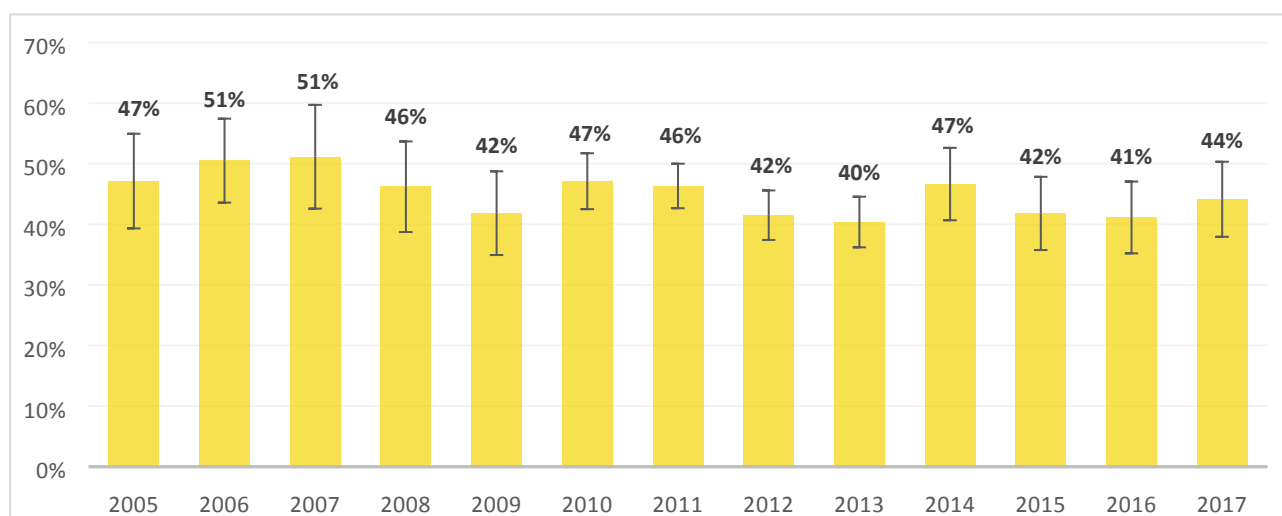
Udviklingen i andelen af befolkningen, der har oplevet sig udsat for hærværk inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, er angivet i tabel 5. I 2017 var det 4 pct., der angav at have været udsat for hærværk, hvilket ikke er signifikant forskelligt fra de nærmest forudgående år. Fra 2005 til 2017 er andelen, der har oplevet sig udsat for hærværk halveret, og denne ændring er statistisk signifikant.

Tabel 5. Ofre for hærværk, 2005-2017, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel udsatte	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøve
2005	8 %	(6,9-9,3)	318.000	(270.000-366.000)	149
2006	7 %	(6,1-8,0)	279.000	(242.000-316.000)	186
2007	7 %	(5,5-7,7)	265.000	(221.000-308.000)	124
2008	9 %	(7,6-10,1)	355.000	(304.000-405.000)	152
2009	5 %	(4,5-5,9)	211.000	(182.000-240.000)	188
2010	6 %	(5,2-6,2)	234.000	(213.000-255.000)	435
2011	6 %	(5,6-6,5)	249.000	(232.000- 267.000)	662
2012	5 %	(4,4-5,2)	199.000	(184.000-216.000)	513
2013	5 %	(4,3-5,0)	194.000	(178.000-210.000)	506
2014	5 %	(4,1-5,1)	191.000	(168.000-213.000)	251
2015	4 %	(3,9-5,0)	187.000	(164.000-209.000)	243
2016	4 %	(3,9-5,0)	189.000	(168.000-212.000)	244
2017	4 %	(3,8-4,9)	186.000	(163.000-208.000)	225

Figur 2 viser anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk. I 2017 var det 44 pct. af hærværksofferne, der havde anmeldt hærværksforholdet til politiet, eller hvor politiet har fået kundskab om forholdet på anden vis. Fra 2005 til 2017 er der ikke sket nogen statistisk signifikant ændring i tilbøjeligheden til at anmelde hærværkstilfælde.

Figur 2. Pct. ofre for hærværk, der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kundskab om forholdet på anden vis, 2005-2017.

4. Vold

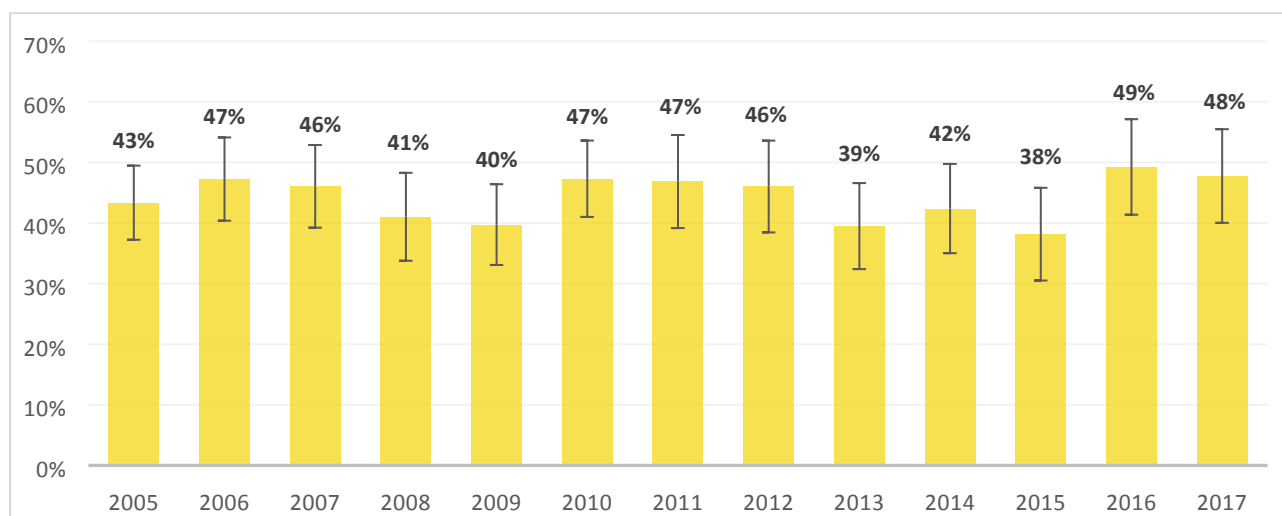
Andelen af de udspurgte 16-74-årige i 2017, der havde oplevet sig udsat for vold inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, var 1,5 pct., jf. tabel 6. Dette adskiller sig ikke signifikant fra 2016 eller perioden som helhed. I absolutte tal svarer det til, at mellem 57.000 og 76.000 af de 16-74-årige i 2017 havde oplevet sig udsat for vold.

Tabel 6. Ofre for vold, 2005-2017, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel udsat for vold	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95% sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøve
2005	1,8 %	(1,5-2,0)	69.000	(60.000-79.000)	177
2006	1,6 %	(1,4-1,9)	65.000	(56.000-74.000)	166
2007	1,8 %	(1,6-2,1)	73.000	(64.000-83.000)	174
2008	2,0 %	(1,8-2,3)	82.000	(71.000-92.000)	191
2009	1,4 %	(1,2-1,6)	55.000	(46.000-64.000)	129
2010	1,4 %	(1,2-1,6)	58.000	(50.000-67.000)	152
2011	1,6 %	(1,4-1,9)	67.000	(58.000-76.000)	157
2012	1,5 %	(1,3-1,8)	64.000	(55.000- 73.000)	145
2013	1,4 %	(1,2-1,6)	59.000	(50.000- 68.000)	142
2014	1,3 %	(1,1-1,5)	55.000	(46.000-63.000)	117
2015	1,3 %	(1,1-1,5)	56.000	(47.000-65.000)	153
2016	1,7 %	(1,4-1,9)	71.000	(60.000-79.000)	166
2017	1,5 %	(1,3-1,8)	66.000	(57.000-76.000)	139

Figur 3 viser udviklingen i anmeldelsestilbøjeligheden for vold. I 2017 var andelen af tilfælde, hvor ofret havde anmeldt volden til politiet, eller hvor politiet har fået kundskab herom på anden vis, 48 pct. Denne andel er ikke signifikant forskellig fra det forudgående år eller fra perioden som helhed.

Figur 3. Pct. ofre for vold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kundskab om forholdet på anden vis, 2005-2017, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

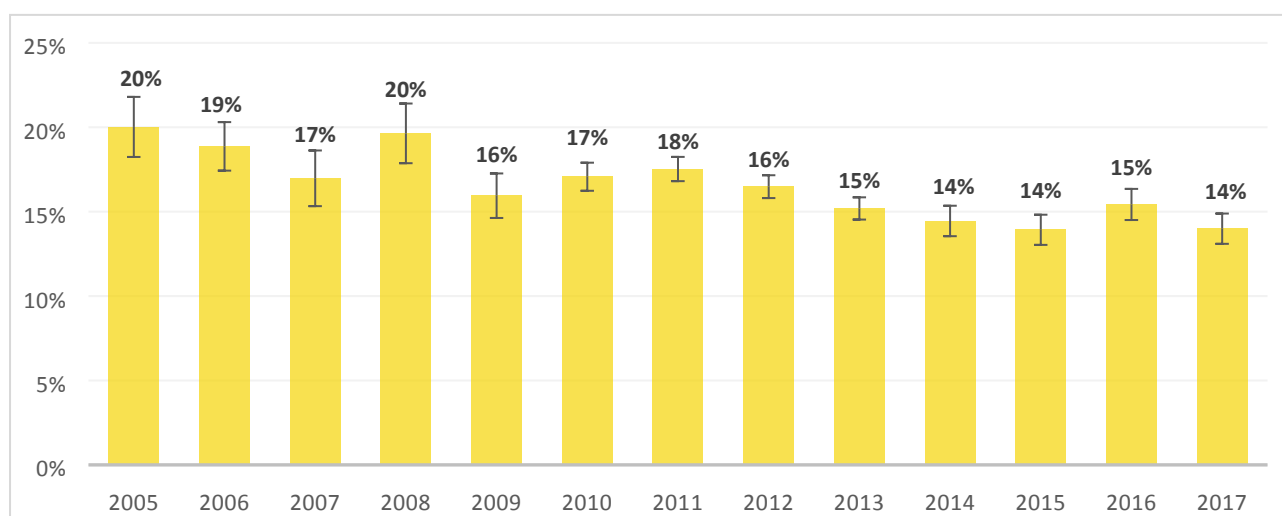

5. Den samlede udsathed for de tre former for kriminalitet

I det følgende ses på udviklingen i tyverier, hærværk og vold samlet.

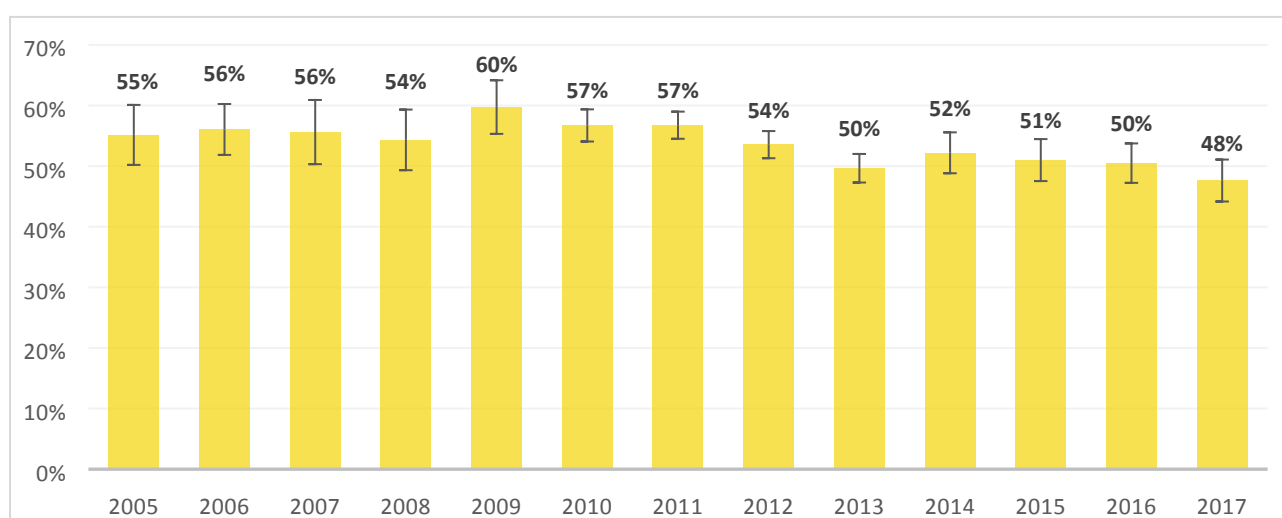
Af de adspurgte 16-74-årige i befolkningen i 2017 var det 14 pct., der oplyste, at de i løbet af de seneste 12 måneder forud for undersøgelsen havde været udsat for tyveri, vold og/eller hærværk, jf. figur 4. I absolutte tal svarer det til mellem 557.000 og 633.000 personer. Andelen, der i 2017 var udsat for tyveri, vold og/eller hærværk, er signifikant lavere end andelen af udsatte det forudgående år. Set over hele perioden – fra 2005 til 2017 – er der ligeledes sket et klart og statistisk signifikant fald i udsathed for disse tre former for kriminalitet samlet set.

Figur 4. Procent af befolkningen der har oplevet sig udsat for tyveri, vold og/eller hærværk inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 2005-2017, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

Af figur 5 fremgår det, at andelen af ofre for tyveri, hærværk og/eller vold, der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab herom på anden vis, var 48 pct. i 2017. Dermed placerer denne andel sig på et statistisk signifikant lavere niveau end for andelen den øvrige del af perioden samlet set.

Figur 5. Pct. ofre for tyveri, hærværk og/eller vold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kundskab om forholdet på anden vis, 2005-2017, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

6. Angst og bekymring for kriminalitet

Blandt de udsurgte i 2017 var det 14 pct., der ofte eller næsten hele tiden bekymrede sig om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, mens andelen, der sjældent eller aldrig bekymrede sig om denne risiko, var 57 pct., jf. tabel 7. Disse andele adskiller sig ikke signifikant fra det forudgående år, men er statistisk signifikant forskellige fra perioden 2005-2016 samlet set. Der er dog ingen klare udviklingstendenser set over hele perioden i hverken opadgående eller nedadgående retning.

Tabel 7. Procentfordeling af svarpersoner efter bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2005-2017, pct.

	Næsten hele tiden	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	Alle	n
2005	2 %	11 %	26 %	40 %	22 %	100 %	1.941
2006	1 %	11 %	21 %	40 %	27 %	100 %	2.843
2007	2 %	10 %	20 %	39 %	29 %	100 %	1.988
2008	3 %	16 %	24 %	35 %	22 %	100 %	1.941
2009	3 %	10 %	18 %	34 %	36 %	100 %	7.552
2010	2 %	9 %	17 %	34 %	37 %	100 %	11.611
2011	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.734
2012	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.549
2013	2 %	11 %	24 %	39 %	25 %	100 %	11.393
2014	2 %	10 %	24 %	40 %	24 %	100 %	11.487
2015	2 %	9 %	25 %	42 %	22 %	100 %	11.465
2016	2 %	11 %	29 %	40 %	17 %	100 %	12.142
2017	2 %	12 %	29 %	41 %	16 %	100 %	11.674

Siden 2015 har der i offerundersøgelsen indgået spørgsmål vedrørende den samfundsmæssige bekymring for kriminalitet. Det bemærkes dog, at disse spørgsmål kun er indgået i årets tre sidste måneder i 2015, hvorfor stikprøven i 2015 er væsentligt mindre end stikprøven i både 2016 og 2017. Af tabel 8 fremgår, at det i 2017 var 20 pct., der var meget bekymret for kriminaliteten i samfundet, mens knap halvdelen – 49 pct. – kun var lidt eller slet ikke bekymret for den samfundsmæssige kriminalitet. Disse andele adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2016.⁴

Tabel 8. Svarpersoner fordelt efter bekymring for kriminalitet i samfundet, 2015-2017, pct.

	Meget bekymret	En del bekymret	Kun lidt bekymret	Slet ikke bekymret	Alle	n
2015	18 %	26 %	41 %	15 %	100 %	2.648
2016	21 %	30 %	37 %	12 %	100 %	12.144
2017	20 %	30 %	38 %	11 %	100 %	11.682

⁴ Grundet den store forskel i stikprøvestørrelse sammenlignes ikke med 2015.